

T.C. M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı : 16309
Tarih : 14.01.2022

57656

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Derya Yanık tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU

Ankara Milletvekili

Devlete bağlı öğrenci yurtlarının yetersizliği, bu yurtların kapasitesini artıracak politikaların geliştirilmemesi; özellikle dar gelirli öğrencileri, haklarında sık sık baskı, istismar, şiddet haberleri çıkan tarikat yurtları ve cemaat evlerinde kalmaya mecbur bırakmaktadır. Denetimden uzak, yasal statüsü olmayan bu yurt ve evlerde bir milyondan fazla öğrencinin kaldığı bilinmektedir.

Geçmişte İstanbul'daki cemaat evlerinden birinde kalan ve kamu çalışanı olduğu için isminin gizlenmesini talep eden bir yurttaş DW Türkçe gazetesine verdiği röportajda; "bu evlerde kalanların arkadaşları ve aileleriyle kurdukları ilişkinin sorgulandığını, evin sorumlu imamı tarafından cep telefonlarının kontrol edildiğini, mesajlarının okunduğunu, eve anne-babaları dahil misafir gelmesinin yasak olduğunu, bu tür yerlerin ucuz olduğu için ekonomik durumu kötü olan ailelere cazip geldiğini" anlatmıştır.

10 Ocak 2022'de Elazığ'daki Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi 2. sınıf öğrencisi Enes Kara, ailesinin zorlamasıyla kaldığını ifade ettiği cemaat evindeki baskılar ve gelecek kaygısı sebebiyle yaşamına son vermiştir. Sadece bir ay öncesinde Antalya'da bir tarikatın kaçak yurdunda kalan Akdeniz Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü 1. sınıf öğrencisi Mehmet Sami Tuğrul, yurdun aşçısı İhsan Güney tarafından vahşice katledilmiştir. Mehmet Sami Tuğrul'un babası "Kendisinin kaldığı, konakladığı eller emin ellerdi. Biz bundan eminiz. Daha önce defaatle kardeşlerimizden, değişik kişilerden bu emanet yuvasına koyduklarımızdan hep randıman aldık. Biz o konuda asla yanlış fikre katılmıyoruz" sözleriyle tarikat yurdunun cinayetten sorumlu olmadığını savunmuştur.

Enes Kara'nın babası da benzer bir şekilde "Kaldığı yer güzel insanların kaldığı yer. Talebelerin kaldığı yer. Orada kalmasını tavsiye ettim. Devlet yurduna başvuru yapmadık. Durumumuz iyi. Manevi olarak ahiretine faydası olsun istedim. Ben 25 yıldır Risale-i Nur okuyorum. Bir zararını görmedim. Ben bu cemaatin 25 yıldır içindeyim. Kaldığı yerde hiçbir sorun yoktu. Sürekli arkadaşlarıyla iletişim halindeydik. Birkaç ay kalır sonra alışırdım dedim.

52656

Cenazeyi aldık şu an dönüyoruz Hatay'a. Biz kimseden şikayetçi değiliz" ifadesiyle oğlunun yaşamına mal olan yurdu savunmaya devam etmiştir.

Enes Kara, hayatına son vermeden önce kaleme aldığı mektubunda, son zamanlarda tek düşündüğünün 2 kız kardeşi olduğunu yazmıştır. "Onlar benden daha fazla baskıyla büyüyecekler. En basitinden biri ortaokulu imam hatipte okudu ve liseyi imam hatipte okumak istemedi. Ama onun fikrinin ne önemi var ki. Şu an ailemin zoruyla imam hatipte okuyor yine. Yarın öbür gün açılmak isterse? Ya da benim gibi dinden çıkarsa? Hayat on(lar)a da zindan olacak benim gibi." sözleriyle kardeşleri hakkında endişelendiğini belirtmiştir.

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 12. maddesi "görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkını" düzenler.

Enes Kara'nın mektubunda kardeşlerinin haklarının ihlal edildiği, onların görüşünün hiçbir değerinin olmadığı iddia edilmektedir.

Sözleşmenin 3. maddesi ise çocuğun üstün yararını düzenlemektedir. Buna göre;

- a) Çocukları ilgilendiren tüm faaliyetlerde çocuğun yararı temel düşüncedir.
- b) Taraf devletler çocuğun esenliği için gerekli bakım ve korunmayı üstlenir. Bu amaçla tüm yasal ve idari önlemleri alır.
- c) Taraf devletler çocuğun bakım veya korunmasından sorumlu kurumların yeterliliklerini ve yetkili makamlarca belirlenen ölçülere uymalarını taahhüt eder.

Taraf devletler, Sözleşmenin 6. maddesi uyarınca çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı göstermekle ve 14. Maddesine göre çocuğun düşünce, vicdan ve din özgürlükleri hakkına saygı göstermekle sorumludur. Sözleşme'nin 19. maddesine göreyse "Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, çocuğun ana-babasının ya da onlardan yalnızca birinin, yasal vasi veya vasilerinin ya da bakımını üstlenen herhangi bir kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suistimale, ihmal ya da ihmalkâr muameleye, ırza geçme dahil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alırlar." demektedir.

Sözleşmenin tarafı olması dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti, aileleri tarafından maddi yetersizlik ya da hayat görüşleri sebebiyle baskı, istismar ve şiddetle karşılaştıkları yurtlarda kalmaya, kurslara devam etmeye zorlanan çocukları yasal vasilerine karşı da korumakla yükümlüdür.

Öte yandan "Çocuk Koruma Kanunu'na Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik" uyarınca; Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlükleri, korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında basın ve yayın organları ile benzeri iletişim araçlarında çıkan haberleri ve her türlü duyumu ihbar kabul ederek ayrıca bir resmi duyuru gelmesini beklemeden harekete geçerek bunları araştırmakla yükümlüdür.

Bu bağlamda;

57656

- 1) Ailelerinden gördükleri dini baskı ve zorlamaya karşı Bakanlığınıza başvuru yapan çocuklar var mıdır?
- 2) Çocukları aile içinde gördükleri psikolojik şiddetten korumaya yönelik çalışmanız bulunmakta mıdır? Varsa kaçıyla ilgili ne gibi işlemler yaptınız?
- 3) Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik uyarınca Enes Kara'nın videosundaki açıklamaları ihbar kabul ederek; kendisinden daha fazla baskı gördüklerini anlattığı reşit olmayan kardeşlerini korumak üzere bir inceleme başlatacak mısınız? Sosyal inceleme raporu hazırlanarak çocukların ihtiyaçlarına göre koruyucu destekleyici tedbir kararı uygulanacak mıdır? Çocuklara sağlık tedbiri uygulanarak aile ve çevre baskısından uzak psikolojik destek verilecek midir? Babanın açıklamaları da dikkate alınarak, sadece kendi inanç ve düşüncelerine uygun olarak çocuklarının yaşamına müdahale edemeyeceği, çocuklarının istek ve görüşlerini dinlemesi, uygulaması gerektiği, yaşayan çocuklarıyla sağlıklı baba çocuk ilişkisinin temini açısından danışmanlık tedbiri uygulanması talebiniz olacak mıdır?
- 4) Bakanlığınız, Enes Kara haberleriyle ilgili "cemaat yurtlarında gördüğü baskıyı anlatmasının çocukların ruh sağlığını bozabilecek nitelikte" olması sebebiyle erişim engeli getirilmesini sağlamıştır. Çocukların ruh sağlığının bozulmasının sebebi bu yurtlarda gördükleri baskılar mı yoksa bu baskıların anlatılması mıdır?
- 5) Tarikat yurtları ve cemaat evlerinde kalan 18 yaşından küçük kaç öğrenci vardır?
- 6) İktidarınız süresince devlet yurtlarının sayısı ciddi şekilde azalır, cemaat yurtlarının, hatta yurt bile olmayan yerlerin sayısı artarken; baskı ve denetimsizlik sonucunda mağduriyet yaşayan çocukları korumak için Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığına uyarıda bulunmayı ve iş birliği önermeyi düşünüyor musunuz?